

Regler för räddningshundprov

Allmänna regler för utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar anordnade av SKK och till SKK anslutna läns-, special- och verksamhetsklubbar samt avtalsanslutna klubbar

Dessa regler är fastställda att gälla fr.o.m. 2017-01-01 t.o.m. 2021-12-31. Eventuella ändringar som påkallats av svensk lagstiftning eller FCI återfinns på SKKs webbplats (www.skk.se).

Nedanstående regler gäller för officiella (stambokförda) utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar samt i tillämpliga delar även vid inofficiella (icke stambokförda) arrangemang som anordnas inom SKK-organisationen. Härutöver gäller i tillämpliga delar SKKs stadgar, samt bestämmelser som utfärdats av myndighet.

Inledning

Sammanförandet av hundar till utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar ställer krav på såväl arrangör som ägare/förare av hund för att kunna upprätthålla ett gott skydd mot smittsamma sjukdomar och skador på människor, den egna hunden och andra djur.

Hundens välfärd har alltid högsta prioritet på samtliga arrangemang inom SKK-organisationen.

Det är också viktigt att resultatet av bedömningen inte påverkas av otillbörliga förhållanden.

Det åligger deltagare och funktionär att handla eller uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK eller dess medlemsorganisationer samt att på utställning, prov, tävling eller beskrivning inte agera på sådant sätt att det påverkar andra hundars chanser till rättvis bedömning och att inte heller uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare.

Samtliga hundar ska ställas till förfogande för de undersökningar och de provtagningar som kan föranledas av kontroll av doping och andra otillbörliga förhållanden.

När veterinärintyg åberopas för en hund ska detta vara utfärdat på av SKK godkänd blankett (se exempelvis F145 Sveriges Veterinärförbund eller motsvarande). Uppgifter som ska finnas med för att intyget ska accepteras är: ras, registrerat namn, registreringsnummer, ID-nummer, beskrivning av skada, om den är förvärvad, vad ingreppet avser, åtgärd, anledning till åtgärd och om kroppsdel avlägsnats kommentera dess utseende. Intyg i original ska alltid medtas vid utställning. Vidimerad kopia räknas som original. Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg.

Person får inte anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning, och inte heller på utställning delta med avels- eller uppfödargrupp, som: på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur av SKKs Disciplinnämnd uteslutits ur SKK-organisationen av SKKs Disciplinnämnd, SKK Centralstyrelse, nordisk kennelklubb eller FCI avstängts från rätten att anmäla, föra eller låta framföra hund på utställning, prov, tävling eller beskrivning valt att utträda ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hundägare ansvarar för att hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning inte framförs av person som på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur, alternativt är utesluten, avstängd eller har utträtt ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd.

Hund får inte delta, som under de senaste sex månaderna före aktuellt utställnings-, prov-, tävlings- eller beskrivningstillfälle ägts av person som av SKKs Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov, tävling eller beskrivning.

Person som av SKK Centralstyrelse tilldelats tillträdesförbud i enlighet med SKKs stadga § 9 har inte rätt till tillträde på utställning, prov, tävling eller beskrivning eller annat klubbarrangemang.

Resultat tilldelade i officiell klass registreras hos SKK. Endast registrerad hund kan tilldelas championat.

1. Vaccinationer

Deltagande utländska hundar ska vara införda till Sverige i enlighet med svenska införselbestämmelser för hund avseende rabiesvaccination och avmaskning gentemot bandmask (echinococcus).

Deltagande hundar samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området ska vara vaccinerade mot valpsjuka enligt följande:

- Hund under ett (1) års ålder: vid lägst tio (10) veckors ålder.
- Hund över ett (1) års ålder: Hund ska vara vaccinerad vid lägst tio (10) månaders ålder och inte vara utförd för mer än fyra (4) år sedan.
- Förstagångsvaccination ska vara gjord minst fjorton (14) dagar före prov-, tävlings-, beskrivnings och/eller utställningsdagen.

Kontroll av att gällande införsel- och vaccinationsregler följts kan förekomma.

Vidare rekommenderar SKK att deltagande hundar samt andra hundar som har tillåtelse att vistas på området dessutom är vaccinerade mot parvovirusinfektion och parainfluensa (kennelhosta).

2. ID-märkning

Hund ska vara ID-märkt för att få delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning. ID-märkningen kan ske genom tatuering eller genom implantat av microchip som uppfyller ISO-standard 11784 och 11785.

Vid utställning anordnad av SKKs centralstyrelse eller SKK/länklubb är arrangören skyldig att tillhandahålla avläsare.

Kontroll av ID-märkning kan ske.

3. Ansvar

Hundägare eller dennes ombud står under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning under det ansvar som följer av lagen om tillsyn över hundar och katter.

Deltagare vid utställning, prov-, tävling- eller beskrivning svarar för att hunden hålls på ett sådant sätt att den inte kan tillfoga sig själv eller andra skada. Förvaring i bil, bur, tält eller dylikt får under inga omständigheter ske under sådana förhållanden att hunden kan ta skada.

Om hundägare eller dennes ombud under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet förvarar hund i strid mot ovanstående ska denne, av tjänstgörande funktionär, på särskild blankett, rapporteras till SKK. Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl.

Det åligger arrangören att se till att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

Arrangerande klubb fritar sig och sina funktionärer från allt ansvar för skada eller förlust som kan uppstå för hundägare i samband med utställning, prov, tävling eller beskrivning. Detsamma gäller skada som förorsakats av hund under pågående utställning, prov, tävling eller beskrivning om skadan inte bevisligen varit en följd av uppenbart bristande arrangemang.

Aga av hund är förbjuden.

4. Force majeure

Arrangören är inte skyldig att återbetala anmälningsavgiften om arrangemanget blivit inställt på grund av force majeure.

SKK eller medlemsorganisation svarar inte för skador eller direkta eller indirekta kostnader som orsakats på grund av icke genomfört evenemang. Inte heller förtroendevald, tjänsteman eller funktionär inom SKK eller medlemsorganisation som fattat beslut om sådant evenemang, svarar för skador eller direkta eller indirekta kostnader.

5. Oacceptabelt beteende

Hund som under utställning, prov, tävling, beskrivning eller klubborganiserad aktivitet uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt

mot människor och/eller andra hundar eller tamdjur, ska på särskild blankett rapporteras till SKK av tjänstgörande funktionär. Tjänstgörande funktionär har en särskild rapporteringsskyldighet rörande oacceptabelt beteende enligt ovan. Denna gäller även om den tjänstgörande funktionären inte själv har bevittnat den aktuella händelsen. Det åligger arrangör att se till att blanketten finns tillgänglig vid alla arrangemang och klubborganiserade aktiviteter. Exempel på funktionär är: domare, beskrivare, bestyrrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör, figurant vid prov m.fl. Rapporterad hund kan avvisas från området.

6. Hinder för deltagande i utställningar, prov, tävlingar och beskrivningar

Mentalitet

Hund som vid tre (3) tillfällen tilldelats Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentaliteten, äger inte rätt att delta. Tjänstgörande domare har i samtliga, prov-, tävlings- och beskrivningsformer rätt att utdela Disqualified med hänvisning till mentaliteten om domaren bedömer att hunden utifrån aktuell prov-, tävling- eller beskrivningsforms förutsättningar uppvisar aggressivitet, eller tydligt flyktbeteende d.v.s. då hund kastar sig paniskt iväg från domaren/funktionären och det inte finns någon möjlighet att närma sig hunden på naturlig väg.

Smittsam sjukdom

Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta.

Hund får inte delta som under den senaste månaden har haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller kennelhosta, eller som under den senaste månaden vistats tillsammans med hund som då var sjuk i någon av dessa sjukdomar.

Hund får inte delta tidigare än 2 månader efter avslutad karantänsvistelse.

Dräktig tik och valptik

Dräktig tik får inte delta i utställning, prov, tävling eller beskrivning 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, och får inte heller delta förrän 75 dagar efter valpning, oavsett resultatet av valpningen.

Valpar

Valpar under 4 månaders ålder får inte delta på utställning, prov, tävling eller beskrivning och inte heller införas på området. Det är arrangörens ansvar att definiera vad som är området.

Öronkuperade hundar

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs alternativt är fallen undan dansk-, finsk-, norsk- eller svenskägd tik får inte delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.
- Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs får delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.

Födda 1 januari 2008 eller senare:

- **Får inte delta** på utställning eller SBKs exteriörbeskrivning.
- Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs får delta på prov, tävling och beskrivning.
- Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs får inte delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.

Svanskuperade/amputerade hundar och hundar som inte fötts med naturligt hellång svans

I detta sammanhang likställs svansamputerade hundar med svanskuperade.

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs och som inte är fallen undan svensk- eller norskägd tik **får delta** på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.
- Hund född i Sverige och där svanskuperingen utförts av veterinärmedicinska skäl för att avhjälpa en efter födelsen förvärvad skada och där intyg i enlighet med vad som anges i

inledningen till allmänna regler kan uppvisas i original såväl vid arrangemanget som senare **får delta** på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning.

- Dock gällande hund av raserna dobermann och rottweiler född i land där svanskupering inte var tillåten när den företogs, oavsett de veterinärmedicinska skäl som anges ovan, **får inte delta** på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov eller tävling. Däremot **får den delta** på Mentalbeskrivning Hund.

Födda 1 januari 2008 eller senare:

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs eller som har svanskuperats av veterinärmedicinska skäl alternativt inte är född med naturligt hellång svans **får delta** på prov, tävling och beskrivning.
- Hund född i land där svanskupering inte var tillåten då den företogs **får inte delta** på prov, tävling eller beskrivning.

Generalklausul och dispensmöjlighet

Hund som förts ut ur Sverige och som blivit öronkuperad eller svanskuperad eller fått annan i Sverige otillåten åtgärd vidtagen, får efter återinförsel till Sverige inte delta på utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning. Detta gäller även valpar undan tik som förts ut ur Sverige, om valparna fötts inom ett år från dagen för utförseln av tiken.

Från denna bestämmelse kan SKKs centralstyrelse medge undantag om det klart framgår att utförseln inte skett för att kringgå reglerna om hinder för deltagande, eller om synnerliga skäl föreligger.

7. Doping och andra otillbörliga förhållanden

Deltagande hund får inte vara skadad eller sjuk. Den får inte heller vara påverkad på otillbörligt sätt, det vill säga den får inte vara utsatt för åtgärd som otillbörligt kan påverka utseende, prestation, reaktion eller yttring av skada eller sjukdom. Det åligger den som är ansvarig för hunden att vid behandling eller annan åtgärd förvissa sig om vad detta kan innebära i fråga om hundens rätt att delta vid utställning, prov, tävling eller beskrivning. Doping av hund regleras av Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om träning och tävling med djur, SJVFS 2011:24 saknr L17, 7 kap. 1-2§§ samt bilaga 2 till dessa föreskrifter. Därutöver återfinns detaljerade regler för vilka behandlingar och åtgärder som är otillåtna inom SKK-organisationen i Nationellt dopingreglemente för hund. Här finns också regler för dispensansökan från SKK-organisationens dopingreglemente. Då utställningsbestyrelse/provledning/tävlingsledning bestämt att prov för utrönande av eventuell doping eller annan otillåten åtgärd ska tas, är den som är ansvarig för hunden skyldig att ställa aktuell hund till förfogande för provtagning och för de ytterligare undersökningar som kan föranledas därav. Manipulation av prov för dopinganalys är förbjuden.

Kastrerad hanhund/tik

Hanhund som kastrerats kirurgiskt, oavsett orsak, medges inte dispens att delta vid utställning och SBKs exteriörbeskrivning utan ska tilldelas Disqualified respektive ej godkänd.

Hanhund som kastrerats kirurgiskt medges generell dispens att delta vid prov, tävling eller beskrivning. Vid internationella prov och tävlingar kan särskilda krav på testikelstatus föreligga – för upplysning om detta, se det specifika regelverket.

Hanhund som kastrerats genom medicinsk behandling medges inte dispens för deltagande vid utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling eller beskrivning.

Tik som kastrerats genom kontinuerlig medicinsk behandling eller kirurgisk behandling medges generell dispens för deltagande vid utställning, SBKs exteriörbeskrivning, prov, tävling och beskrivning. Se vidare Nationellt dopingreglemente för hund.

Särskilda regler för räddningshundprov

Syftet med räddningshundutbildningen är att få fram lämpliga hundar som tillsammans med sin förare skall genomgå Räddningshundförarutbildning (RHFU/Canine Basic) för att sedan kunna delta i Internationella Sök och Räddningsstyrkan (SWIFT), eventuellt teckna avtal med kommunens räddningstjänst och/eller andra av SBKs samarbetspartners för fredstida insatser såsom polis, sjöräddning, fjällräddning, FRG.

Prov genomförs med avtalsfri hund. Proven är öppna även för oregistrerad hund.

Prov kan arrangeras året runt. Kan säkerheten för människor och djur ej garanteras får provet ej genomföras.

Tjänstgörande domare fattar avgörande beslut om provet skall ställas in. Domare ska säkerställa vittringsförhållandena vid figuranerna och har rätt att beordra provhund.

Rätt att anordna prov

Prov får anordnas av distrikt eller lokalklubbar i samverkan med distrikt. Certifikatprov arrangeras på fastställt datum och plats av Centrala gruppen.

Arrangören svarar för iordningställande av provplats och genomförande av provet. Arrangör är skyldig att i god tid inhämta de tillstånd som enligt lagar och förordningar erfordras för provets genomförande.

Villkor för deltagande

- Föraren skall ha uppnått en ålder av minst 18 år vid slutprovet och vara medlem i Svenska Brukshundklubben (SBK).
- Föraren ska vara fullt frisk samt i god fysisk och psykisk kondition, ej sjukpensionär eller uppbära sjukersättning. Om regelbunden medicinerings behöver eventuellt medicinsk koordinator på MSB konsulteras för bedömning av lämplighet för uppdraget. Samråd ska ske med Centrala Räddningshundgruppen i fall där tveksamhet råder.
- För deltagande i Internationella Styrkan har MSB särskilda medicinska krav, se dokument på SBK:s hemsida, www.brukshundklubben.se
- Hunden skall vid slutprovet ha en ålder av minst 18 månader och inte ha fyllt 5 år.
- Räddningshundprov är öppet för svenskägda hundar, även blandraser och oregistrerade hundar.

Registrerad hund:

- Hunden skall delta under det namn den är registrerad. Resultat för hund som deltar under oriktiga anmälningsuppgifter stryks.
- Svenskägda hund skall vid anmälningstidens utgång vara registrerad i SKK.

Oregistrerad hund:

- Oregistrerad hund som deltar i prov/tävling ska inneha en tävlingslicens (TAVLIC) utfärdad av SKK. *TAVLIC-numret ska anges vid anmälan.*

Förares skyldigheter

SKK:s Allmänna **regler** för utställningar, prov, tävlingar **och beskrivningar** ska följas. Förare som icke följer dessa **regler** eller i övrigt uppträder olämpligt kan av överdomare och/ eller domare uteslutas från provet.

Förare är skyldig att väl känna till och följa de regler och anvisningar som utfärdas för prov och tävlingar samt de ytterligare anvisningar som meddelas av tävlingsledaren.

Så kallat tagghalsband eller rosenkrans får inte användas.

Omedelbart diskvalificerande är hos hunden:

- Aggressivitet mot människa och/eller annan hund.
- Kvarstående rädsla, flyktbeteende.
- Vägran att låta sig hanteras: visiteras av annan än föraren, lyftas etc.
- Oavbrutet intensivt stressbeteende.

Omedelbart diskvalificerande är hos föraren:

- Våldsamma fysiska metoder för bestraffning av hund.
- Provgenomförande under inverkan av alkohol, narkotiska preparat.

Funktionärer

Arrangören tillsätter provledare med tillräcklig kompetens. Arrangören kan ålägga deltagarna att medföra figurant. Figuranter skall om möjligt vara okända för hundarna.

För samtliga kategorier av funktionärer gäller att de ska efterleva de etiska regler och riktlinjer som formuleras i dokumentet "Etisk policy för prov och tävlingar inom Svenska Brukshundklubben".

Bedömning

Inträdesprov, 1 domare/bedömare i samråd med instruktören
Delprov 1, 2 domare/bedömare
Delprov 2, 2 domare/bedömare
Certifikatprov, 2 domare/bedömare
Funktionskontroll, 2 domare/bedömare
Lydnadsprov, 1 domare/bedömare

Vid DP2, CP och FK fördelas domare/bedömare av Centrala Räddningshundgruppen.

I särskilda fall kan efter dispens från Centrala Räddningshundgruppen endast en domare användas. Möjlighet till dispens gäller endast vid delprov 1.

Domarna/bedömarna skall enas om godkänd/icke godkänd, och därutöver självständigt föra protokoll.

Båda protokollen skall sändas in med redovisningen av provet.

Administration av kurs och prov för räddningshund.

Kurs för räddningshundar skall innan start vara budgeterad i klubben och distriktet för att uppstart skall kunna ske. Inför kursstart skall instruktören vända sig till sitt distrikts tjänstehundombud som ger starttillstånd. Förbundskansliet tilldelar kursen ett aktivitetsnummer, som skall följa kursen fram till och med slutprovet och redovisas i provprotokollen. Före kursstart rekommenderas att genomföra förtester på inträdesprovets innehåll. Det ger möjlighet för instruktören att så tidigt som möjligt få en uppfattning om deltagarna samt avstänga direkt olämpliga ekipage.

- **Före kursstart skall inträdesprov genomföras.**
- **Inträdesprov** för kursens tilltänkta hundar skall göras enligt gällande regler och anvisningar innan kursen startar. Bedömningsprotokollen för inträdesproven, även för icke godkända hundar, skickas till SBK:s förbundskansli. Samtidigt skall också lämnas uppgift om planerade datum för Delprov 1 och 2.
- När protokoll och resultatlista för inträdesprovet skickas till SBK:s förbundskansli skall ett **försättsblad** bifogas. Där skall anges kursens **aktivitetsnummer**, datum för **kursstart** och datum för planerat **certifikatprov**. **Kursinstruktörens** namn och fullständiga uppgifter med adress och telefonnummer skall anges samt vem som är **hjälpinstruktör** på kursen.
- Anvisningar och protokoll för **samtliga prov** finns på SBK's hemsida, www.brukshundklubben.se

Inför Certifikatprov för Räddningshund

- Certifikatprov för Räddningshund arrangeras av Centrala Räddningshundgruppen på godkänd plats. Centrala Räddningshundgruppen tillsätter domare.
- Anmälan till Certifikatprov görs genom att ifylld anmälningsblankett skickas till SBK:s förbundskansli. Anmälningsblanketten skall vara undertecknad av ansvarig räddningshundinstruktör som intygar att ekipaget har genomfört erforderliga kurser och är klart för att provas i Certifikatprov. Instruktören svarar för att anmälningsblanketten samt kopia av föregående provprotokoll *sänds till provarrangören senast två veckor före provet*.
- **PM** för provet skickas ut av arrangören till provdeltagarna, domare, berörda instruktörer samt provledare senast 10 dagar före. Provledare och domare skall 10 dagar innan prov av *arrangören* tillsändas ifyllda provblanketter och kopior på insända handlingar samt blankett för anmälan till RHFU.

Efter Certifikatprov för Räddningshund

- *Arrangören av Certifikatprov lämnar anmälningsblankett RHFU till godkända ekipage.*
- Senast 8 dagar efter provtillfället skickar arrangören kopior av bedömningsprotokoll för samtliga deltagare och resultatlista i original till SBK's kansli.
- För ekonomiska ersättningar hänvisas till gällande ersättningsregler.
- SBK kansli skickar resultatlistan till SKK. **Godkänt Certifikatprov Räddningshund resultat registreras av SKK som merit för hund som är stambokförd.**
- **SBK kansli ansvarar för att instruktören och räddningshundansvarig får kopia av protokoll och kommentarer.**

Tjänstehundcertifikat Räddningshund

Hund som genomfört godkänt Certifikatprov för Räddningshund tilldelas Tjänstehundcertifikat Räddningshund.

Administrativ handläggning vid samtliga prov

Före prov

PM för provet utsänds av arrangören senast 10 dagar före provet till provdeltagarna, domare, berörda instruktörer samt provledare. Provledare och domare ska 10 dagar innan prov av arrangören tillsändas ifyllda provblanketter och kopior på insända handlingar.

Efter prov

Senast 8 dagar efter provtillfället insänder arrangören till SBK kansli kopior av bedömningsprotokoll för samtliga deltagare och resultatlista i original.

För ekonomiska ersättningar hänvisas till gällande ersättningsregler.

SBK kansli räddningshundansvarig får kopia av protokoll och kommentarer.

Båda protokollen ska sändas in med redovisningen.

Försäkring av räddningshund och förare

Föraren

Genom sitt medlemskap har föraren det skydd som SBKs medlemsförsäkring ger i samband med organiserad verksamhet. För närmare information om vad försäkringen täcker läs på Brukshundklubbens hemsida samt kontakta försäkringsbolaget.

Hunden

Hund ska vara fullständigt försäkrad, (livförsäkrad och veterinärvård) genom ägarens försorg från och med förträffar, under hela utbildningen och så länge som hunden är räddningshund fram till definitiv avställning.

Om skada inträffar, ska sammanställning, i form av kvitto från veterinär, verifikation på försäkringsbolagets ersättning samt instruktörens skriftliga redogörelse sändas till SBK-kansliet. Detta ska ske snarast möjligt efter skadan. Därefter kan SBK efter särskild prövning komma att besluta ersätta kostnaden för självrisk.

Kraven för ersättning är:

All träning sker med sunt förnuft, man får inte utsätta hunden för onödiga risker. Transport av hund måste ske på ett säkert sätt. Om skada uppstår i samband med transport på ett sätt som försäkringsvillkoren inte täcker, ersätter inte SBK med något belopp.

För hund som är under utbildning till räddningshund, skall finnas en planerad verksamhet i lokalklubben eller distriktets regi. Träning skall ledas av auktoriserad räddningshundinstruktör.

För godkänd alternativt tillfälligt avställd räddningshund, skall finnas planerad träning i lokalklubbens eller distriktets regi. Räddningshundinstruktör, behöver ej närvara, eftersom träning med godkända hundar sker i grupper med godkända förare.

Verksamhetsplaneringen för godkända alternativt tillfälligt avställda, behöver ej specificeras med datum, utan exempelvis vara: Träning sker lördagar 2 ggr/månad.

I de fall enskild träning bedrivs med ett ekipage, eller med annan arrangör utanför SBK:s organisation, gäller ej ovanstående.

Om skada inträffar, ska sammanställning, med kvitto från veterinär och skriftlig redogörelse sändas omgående efter skadan till SBK-kansliet.

Löpande behandling med anledning av skadan, skall överenskommas med kansliet som kan överlämna ärendet till Centrala Räddningshundgruppen för bedömning och beslut.

Ovanstående gäller även för skada i samband med delprov, certifikatprov och RHFU (ej vid tävling).

I samband med att ekipage deltar i insats kallad av Räddningstjänst eller Polis, regleras försäkringsersättningar av Lagen om skydd mot olyckor- LSO.

För ansvarsförsäkringen gäller:

Försäkringen omfattar av SBK bedriven utbildningsverksamhet och avser sådana lagenliga skadeståndskrav som vid skada på person eller egendom kan åläggas organisationen.

För närmare information, kontakta försäkringsbolaget.

Inträdesprov Räddningshund (IP)

(Dessa anvisningar kan komma att ändras beroende på myndighetsbeslut.)

Krav för deltagande

Instruktör kontrollerar och bekräftar nedanstående uppgifter innan provstart

- Föraren ska vara fullt frisk samt i god fysisk och psykisk kondition. Om regelbunden medicinering behöver eventuellt medicinsk koordinator på MSB konsulteras för bedömning av lämplighet för uppdraget. Ej sjukpensionär eller uppbära sjukersättning. Samråd ska ske med Centrala Räddningshundgruppen i fall där tveksamhet råder.
- Föraren ska vara medlem i Svenska Brukshundklubben (SBK).
- Föraren kan läsa, prata och förstå engelska.
- Hunden ska vara försäkrad genom förarens försorg.
- Hundens ID märkning ska vara kontrollerad (och bekräftad av instruktör)

I övrigt se fristående bilaga

Allmänna anvisningar.

Före kursstart rekommenderas att man genomför förtester på inträdesprovets innehåll. Det ger möjlighet för instruktören att så tidigt som möjligt få en uppfattning om deltagarna samt avskilja direkt olämpliga ekipage. Vid inträdesprov beaktas hundens ålder, då den inte bör vara mer än 3 år och 6 månader vid kursstart.

Rekommendation är att ekipagen tränas efter informationsträff, fram till inträdesprov.

Hela testet genomförs med en hund i taget.

Samarbetet mellan förare och hund bedöms under hela provet. Inom sökområdet får inte leksaker och godis användas under provmomentet. Beröm, röst och fysisk belöning som "klapp" är tillåtet.

Instruktören kan inte påverka provets utförande.

Funktionärer

Provet bedöms av en domare/bedömare tillsammans med instruktören.

Domaren/bedömaren kan även vara provledare.

Provet genomförande

Provet består av flera delmoment. Ekipaget provas i:

Punktuppgifter:

• **Kontakt med hantering:** Hund och förare går runt bland åskådarna, bestående av en grupp på 3-5 personer, som ska finnas på plats innan hunden anländer. Gruppen ska vara passiv. Bedömaren står 10 meter från gruppen.

Hund och förare går sedan fram till bedömaren som är passiv. Bedömaren hälsar först på föraren, och sedan på hunden. Om hunden hälsar på bedömaren ska denne besvara hälsningen direkt. Efter kontakt, tar bedömaren en kort promenad med hunden, stannar upp och gör en kort visitation, till exempel kontrollerar hundens tänder, öron, rygg, ben och tassar. Huvudsyftet med visitationen är att bedöma hundens beteende vid hantering. Därefter återgår bedömaren till föraren, där bedömaren sätter hunden utan kommando, och sedan återlämnar hunden till föraren.

Det är viktigt vid bedömning av momentet kontakt, att man ser om hunden endast tar en flyktig kontakt, eller en djupare, ungefär som: "Hej! Vem är du? Ska vi göra något kul tillsammans?" Det är den med djupare kontakt som är mest idealisk för räddningshunden.

• **Gå i trappa:** Hunden förs kopplad, och uppmanas att gå före föraren uppför trappan. Nerför kan föraren gå före hunden av säkerhetsskäl. Trappan ska vara genombruten gallertrappa svängd eller rak, med en stigningshöjd av minst 3 meter från startpunkten.

• **Miljörädsla underlag:** Hunden förs kopplad. Föraren följer hunden över hindret, som bör vara minst 5 m långt. Provet utförs båda vägarna, fram och tillbaka.

• **Miljörädsla buller:** Hund och förare passerar bullerkällan inom 2 meters avstånd med löst hängande koppel. Ekipaget startar 10–15 meter från bullret och vänder tillbaks vid tydlig markering 10–15 meter bortom bullret. Bullret kan bestå av gräsklippare, motorsåg, cementblandare eller liknande.

• **Miljörädsla mörker:** En person, domaren finns i rummet. Hund och förare stannar ramför mörk öppning. Föraren släpper hunden, som får gå in och undersöka i mörkret. Om nödvändigt ges extra hjälp i den utsträckning som behövs.

• **Figurantintresse:** Efter kontakt med figuranten går denne i hundens åsyn till helt dolt gömställe (brunn med lock, stängd låda eller dylikt) på ca 10 meters avstånd. Hunden släpps lös och får arbeta för att försöka komma in till figuranten. Här bedöms intensitet och uthållighet i figurantintresset. (Även om hunden gör mindre avbrott men återvänder anses den arbeta.) Provet avbryts efter ca 30 sekunder eller när hunden slutat intressera sig för figuranten. Förare och hund tar fram figuranten tillsammans. Figuranten tar lugnt social kontakt med hunden, "hej på dig, vad roligt att du hittade mig" och inbjuder till fysik kontakt som klapp.

• **Vindmarkering:** I en direkt fortsättning av föregående moment utförs detta moment, gärna i inte alltför svår miljö. Figuranten lämnar hunden och går cirka 3 meter in i området och stannar till. Hunden bortförs, varefter figuranten går i en båge in i området till en gömd, åtkomlig lega, som kan variera i avstånd beroende på vindstyrka. Figuranten bör ligga på ett avstånd som ger hunden bästa förutsättning att fånga upp vittring från startplatsen. När hunden tar upp vittringen tydligt (drar ut i kopplet eller vänder upp hela kroppen) stannar föraren. På provledarens order kopplas hunden loss och får springa ut till figuranten.

Hund som inte registrerar förs längs baslinjen, vänder och provar åt andra hållet. Figurant ska ta social kontakt direkt när hunden kommer och bjuda in till lugn lek. Figuranten ska ha god kontakt på återvägen till föraren, som ska vara passiv. Övningsområdet ska vara avvallat och cirka 15 x 20 meter, samt i motvind.

• **Hantering känd:** Hunden placeras cirka 1 meter upp och lyfts ner av föraren. Lyftet bedöms under moment samarbete förare/hund. Här bedöms även förarens fysiska förmåga. Orkar föraren lyfta hunden?

• **Aktivitetsnivå/hantering okänd:** Hund och förare ställer upp på provplatsen. Föraren får order att binda upp hunden, och beger sig till provledaren 15 m bort. Där förs ett samtal mellan föraren och testledaren under cirka 2,5 minuter. Föraren har ryggen mot hunden. Därefter går en medhjälpare fram och kopplar loss hunden, och binder upp den cirka 10 meter från förra stället och går tillbaka till föraren och testledaren. Kort därefter hämtar medhjälparen hunden, och tar den med sig till föraren.

• **Distraction hundar:** Provet utförs så, att 1-2 hundar i aktivitet, lydnad, koppelsök eller liknande finns i provområdet. Dessa hundar ska inte vara prövande hundar.

Provhund med förare passerar förbi, eller genom gruppen med kopplad hund på cirka 3 meters avstånd, åt båda hållen. Momentet ska **inte** utföras som ett hundmöte.

• **Skottprov:** Förare och hund ställer upp passivt med löst hängande koppel. När hunden är lugn avlossas 2 skott med cirka 10 sekunders mellanrum. Därefter aktiverar föraren hunden i lek med valfritt föremål, varvid ytterligare 2 skott med cirka 10 sekunders mellanrum avlossas.

Skotten avlossas på domarens tecken. Skytten ska befinna sig minst 20 meter från hunden, och i sådan vind att krutrök inte stör hunden.

Vid stark påverkan avbryts skottlossning omedelbart. Vid kryss i ruta 1 underkänns provet. Vid kryss i ruta 2 ska förnyat skottprov göras vid delprov 1

För godkännande

En helhetsbedömning görs av ekipaget, där huvudvikten läggs på momenten kontakt/hälsning, buller, figurantintresse samt skott.

Det är viktigt att bedömaren är övertygade om att eventuella brister endast beror på till exempel för lite miljöträning eller motsvarande. Viktigt att hunden har rätt figurantintresse och vilja att engagera sig. Kompletterande kontroller kan förekomma.

Inträdesprovet genomförs endast 1 gång per ekipage om inte bedömaren och instruktören är överens om att det är lämpligt att prova igen. Det ska i så fall motiveras utförligt på protokollet. Bedömarna avgör i så fall var och när ett sådant omprov kan göras. Anledning kan vara tik som löper eller annan orsak som kan anses bero på tillfälligheter. Grunden är dock att hundar ska övertyga för att ytterligare prov ska ske. I moment fysisk förmåga bedöms förarens förmåga att ta sig fram vid instabilt underlag och hantering och lyft av sin hund. Det är inte diskvalificerande att ha problem med att orka lyfta sin hund/ ha problem att gå på instabilt underlag. Men det behöver kommenteras i protokollet som ett utvecklingsbehov.

Delprov 1 Räddningshund (DP1)

(Dessa anvisningar kan komma att ändras beroende på myndighetsbeslut.)

Delprov 1 genomförs inom 6-9 månader efter godkänt inträdesprov.

Krav för deltagande

Instruktör kontrollerar och bekräftar nedanstående uppgifter innan provstart

- Föraren ska vara fullt frisk samt i god fysisk och psykisk kondition. Om regelbunden medicinering behöver eventuellt medicinsk koordinator på MSB konsulteras för bedömning av lämplighet för uppdraget. Ej sjukpensionär eller uppbära sjukersättning. Samråd ska ske med Centrala Räddningshundgruppen i fall där tveksamhet råder.
- Föraren ska lämna egen uppskattad hälsodeklaration. Denna lämnas till instruktören.
- Föraren ska vara medlem i Svenska Brukshundklubben (SBK).
- Föraren ska vara medveten om de svenska karantänsreglerna och vad de kan innebära för hunden.
- Hunden ska vara försäkrad genom förarens försorg och fullt frisk, inte medicinberoende.
- Hunden ska vid provtillfället ha genomfört Mentalbeskrivning (MH) med skott, alternativt, för raser för vilka SBK ej har avelsansvaret och för oregistrerade hundar, Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund (BPH) med skott. Om bedömning 4 eller 5 på skott ska detta kontrolleras innan delprov 1 som vid inträdesprov. Protokoll från MH/BPH ska uppvisas. Instruktor ansvarar för att meddela provarrangör om skottprov är aktuellt.
- Protokoll från inträdesprov ska medföras.
- Arbetsgivarintyg ska medföras.

Allmänna anvisningar

Arrangören svarar för att förhållandena medger tillräcklig svårighetsgrad. Provets upplägg ska vara klart på provdagen av ansvarig provledare. Domarna ansvarar för att provets upplägg gör det möjligt att bedöma alla moment i protokollet. Syftet är att säkerställa att de ekipage som ska gå vidare är tillräckligt bra. De som inte har nått den nivåkrav som satts här – avskiljs från kursen och rekommenderas annan verksamhet inom SBK.

Användning av godis och leksak får endast ske under prov när domaren gett klartecken/godkänt att föraren får belöna, till exempel efter att figurantplats pekats ut.

Belöning får ske på ett sådant sätt att det inte påverkar efterföljande hund. Godis och leksak ska efter sådan överenskommelse ges direkt till hunden och inte komma i kontakt med underlag och material vid figurantplatsen. Domare ska informera innan provet vad som gäller så risk för missförstånd under provet undviks. Domaren kan avgöra när belöning eventuellt ska uteslutas, till exempel av bedömningstekniska skäl.

Funktionärer

Provet ska genomföras av två domare/bedömare på fastställt protokoll. Arrangören tillsätter provledare.

Sök i rasmiljö, ruinsök

Hunden ska arbeta utan halsband eller tjänstetecken i ruinsök. Undantag vid ruinsök på icke inhägnade områden tiden 1 mars - 20 aug ska tjänstetecken användas.

Rullhund har särskilt halsband för rullen. Rullens halsband och eventuellt tjänstetecken ska ha Utlösningsanordning, grönt spänne. Kontrolleras av domare.

Markeringar

Tillåtna markeringssätt är skallmarkering eller rullmarkering.

Markeringssättet ska vara klart och i huvudsak ska markeringarna fungera på öppna figuranter. Det vill säga skallhund ska skallmarkera utan hjälp av figurant. Rullhund ska ta rulle (egen eller lös) utan hjälp av figurant.

Om rullhunden ska göra påvisning kopplad eller lös avgörs av föraren. Vid lös påvisning får dock hunden aldrig komma utom synhåll för föraren. Hunden ska markera utan påverkan från föraren, varvid föraren tydligt ska peka ut för domarna var figuranten finns.

Domarna ska omedelbart meddela föraren om markeringen är rätt eller fel (det vid säga felmarkering).

Provetets genomförande

Provet består av flera delmoment. Ekipaget provas i:

Punktuppgifter:

- **Visitation:** En för hunden obekant person tar ut hunden ur bilen/eller hämtar från uppbindningsplats och beger sig till plats där föraren inte är synlig. Genomför en visitation som består av att kontrollera hundens öron, tänder, nos, känner på rygg, svans, fram och bakben och kontrollerar tassar.
- **Figurantintresse – dold figurant "lådan":** Startar 10 m framför platsen, där en figurant är gömd i ett rör med lock eller i en låda. Lådan ska ligga i motvind, så att hunden får vittring. Gömslet ska ligga utanför sökområdet och måste synas klart och tydligt, och utpekas för föraren. På provledarens order sänds hunden till gömstället. **Här bedöms intensitet och uthållighet i figurantintresset.** (Även om hunden gör mindre avbrott men återvänder anses den arbeta.) Provet avbryts efter ca 30 sekunder och föraren får på uppmaning gå fram till hunden. Föraren och hunden frilägger tillsammans figuranten. Figuranten tar en lugn social kontakt med hunden och inbjuder till fysisk kontakt. *Öppningen bör om möjligt vara i marknivå.*
- **Markeringskontroll öppen figurant.** Hunden sänds till anvisad plats där en figurant, tillgänglig för hunden, ej synlig från sändplatsen utan exempelvis bakom pallar och i motvind, så hunden får vittring. Utan hjälp från föraren ska hunden markera med skall eller rulle. Lösrulle kan användas och hålls av figuranten stilla och lågt, Hunden måste själv ta rullen, d.v.s. figuranten ska inte ge hunden rullen.
- **Sök i mörkt utrymme.** Figurant ska finnas i mörkret t.ex. domaren. Momentet utförs som en "hittaövning". När hunden kommer fram besvarar figuranten kontaktagandet.
- **Koppelsök, vindarbete med eventuell markering i koppel:** Sker i två delar. Vindarbete: Avspärrningsavstånd från objekt minst 10 x10 meter. Ett område med dold figurant, - ej hög, - ej djup. När hunden får vittring och visar intresse ska föraren tydligt peka ut riktning efter att ha tagit kontakt med domaren.
Markering i koppel: Efter genomfört vindarbete följs intresset upp, föraren följer upp intresset genom att följa hunden i koppel mot vittringsstället. Föraren bestämmer om hunden ska markera eller om momentet avslutas med beröm utan markering.
- **Distraction hundar:** Ett mindre, plant utrymme som ska symbolisera till exempel en hiss eller ett lastbilsflak, cirka 2 x 4 meter till ytan med väggar. Hund och förare, 5-6 ekipage samlas och befinner sig på platsen cirka 3 minuter. Hundarna ska sitta/ligga eller ekipaget ska vara passiva.
- **Hantering:** Föraren lyfter upp hunden från ett upphöjt ställe (t.ex. bord, pallar e.dyl.), bär den cirka 10 meter och lämnar över den till en för hunden okänd person som bär hunden ytterligare 10 m och sätter ner den.

Därefter vila, samt

- **Passivitet:** Momentet genomförs som första del i ett sök. Föraren binder upp och lämnar hunden för att bli visad område, alt få förutsättningen/ avge taktik och upplägg för provledare/domare. Hunden är uppbunden i 3 minuter och bedöms som tidigare.
- **Ruinsök minst 10 minuter med buller:** Ruinfält 400 – 600 m² med söktid minst 10 minuter. Två (flera) figuranter. Störning: motorljud, hammarslag, trummande etcetera. Figuranternas gömställen ska ligga minst 10 meter från varandra. Öppen figurant ska vara synlig för hunden, men ej för föraren. Figuranterna ska 15 minuter före hundens påsläpp ha intagit sina platser utom synhåll för hund och förare. Gömställen kan alltid användas igen, gömställen från föregående hunds arbete som inte används nu ska lämnas öppna. När hunden visar intensivt intresse för vittringsstället går föraren på domarens godkännande fram till hunden och tar fram figuranten tillsammans med hunden. Hundens intensitet (figurantintresse) vid framtagandet bedöms. Miljöberördhet kontrolleras, vad det gäller underlag, buller, mörker.

För godkännande

Huvudvikten ska läggas vid att kontrollera hundens figurantintresse samt hundens vilja att engagera sig med figuranten.

Revidering av bedömning av förarens fysiska förmåga, att ta sig fram vid instabilt underlag, hantering och lyft av sin hund samt det taktiska kunnandet. Taktik ska redovisas innan prov och efter att provdelen avslutats. Bedömning utifrån förarens sätt att resonera om upplägget samt förmåga att ändra taktik vid behov.

Efter avslutat prov avgör domarna ekipagets lämplighet utifrån en helhetsbedömning under provet. Ekipage som blir underkänt får göra ett omprov om domarna så anser (ska motiveras).

Domarna/bedömarna ska enas om godkänd/icke godkänd, och därutöver självständigt föra protokoll.

Rekommendation

Ytterligare bedömningsunderlag kan vid tveksamma fall diskuteras med t.ex. ekipageets instruktör. Instruktören (eller dess ombud) bör följa egna ekipage under provet.

Uppträdande hos figurant

Det är hundens uppträdande mot figurant när den fått kontakt som ska bedömas. Hundens vilja att ta sig fram till figurant ska premieras.

Hund som biter, drar i kläder efter att den fått kontakt, bedöms som oacceptabelt. Här ska domaren bedöma om det är av misstag eller om hunden faktiskt uppträder hotfullt. Kryss i ruta 1 i protokollet ska kommenteras och domaren ska ta ställning till hur det ska följas upp.

Figurantplatser

Dolda legor ska vara oåtkomliga för hunden och alltså inte byggas av material som till exempel presenning, liggunderlag som hunden kan forcera eller gräva sig in genom.

Vid öppna legor ska någon del av figuranten synas, alternativt legan vara så att hunden kan ta sig fram/in och ta kontakt utan att gräva sig igenom exempelvis en presenning.

Delprov 2 Räddningshund (DP2)

(Dessa anvisningar kan komma att ändras beroende på myndighetsbeslut.)
Delprov 2 görs inom 15 mån från godkänt inträdesprov.

Krav för deltagande

Instruktör kontrollerar och bekräftar nedanstående uppgifter innan provstart

- Föraren ska vara fullt frisk samt i god fysisk och psykisk kondition. Om regelbunden medicinering behöver eventuellt medicinsk koordinator på MSB konsulteras för bedömning av lämplighet för uppdraget. Ej sjukpensionär eller uppbåra sjukersättning. Samråd ska ske med Centrala Räddningshundgruppen i fall där tveksamhet råder.
- Föraren ska vara medlem i Svenska Brukshundklubben (SBK).
- Föraren ska ha intyg om fystest, (utförande se bilaga).
- Ekipaget ska ha genomfört godkänt Delprov 1.
- Hunden ska vara försäkrad genom förarens försorg och fullt frisk, ingen regelbunden medicinering.
- **Orientering:** Orienteringsprovet kan göras vid separat tillfälle, före provet. Ca 2,5 km med ca 5 kontroller (med stämplor eller personal). På startplatsen ska föraren visa kompassriktning mellan två punkter för domaren/bedömaren. Ett par kontroller måste vara belägna så att kompassriktning måste tas ut.

Allmänna anvisningar

Arrangören svarar för att förhållandena medger tillräcklig svårighetsgrad. Provets upplägg ska vara klart på provdagen av ansvarig provledare. Ett domarlag bör innehålla 8-10 hundar. Domarna ansvarar för att provets upplägg gör det möjligt att bedöma alla moment i protokollet. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till hur lång tid hunden har kvar till slutprov (18 månader från inträdesprov).

Användning av godis och leksak får endast ske under prov när domaren gett klartecken/godkänt att föraren får belöna, till exempel efter att figurantplats pekats ut.

Belöning får ske på ett sådant sätt att det inte påverkar efterföljande hund. Godis och leksak ska efter sådan överenskommelse ges direkt till hunden och inte komma i kontakt med underlag och material vid figurantplatsen. Domare ska informera innan provet vad som gäller så risk för missförstånd under provet undviks. Domaren kan avgöra när belöning eventuellt ska uteslutas, till exempel av bedömningstekniska skäl.

Funktionärer

Provet ska genomföras och bedömas av två domare/bedömare. Arrangören tillsätter godkänd provledare.

Arrangören kan ålägga deltagarna att medföra figurant. Figuranter ska om möjligt vara okända för hundarna.

Sök i rasmiljö, ruinsök

Hunden ska arbeta utan halsband eller tjänstetecken i ruinsök. Undantag vid ruinsök på icke inhägnade områden tiden 1 mars - 20 augusti ska tjänstetecken användas.

Rullhund har särskilt halsband för rullen. Rullens halsband och eventuellt tjänstetecken ska ha godkänd

Utlösningssanordning, grönt spänne. Kontrolleras av domare.

Markeringar

Tillåtna markeringssätt är skallmarkering eller rullmarkering. Om rullhunden ska göra påvisning kopplad eller lös avgörs av föraren. Vid lös påvisning får dock hunden aldrig komma utom synhåll för föraren. Hunden ska markera utan påverkan från föraren, varvid föraren tydligt ska peka ut för domarna var figuranten finns.

Ekipaget ska fullfölja vid varje markering d.v.s. rullhunden ska göra påvis och skallhunden ska avhämtas vid figurantplatsen.

Domarna ska omedelbart meddela föraren om markeringen är rätt eller fel (eventuell felmarkering).

Provets genomförande

Provet består av flera delmoment. Ekipaget provas i:

Punktuppgifter:

- **Visitation:** En för hunden obekant person tar ut hunden ur bilen/eller hämtar från uppbindningsplats och beger sig till plats där föraren inte är synlig. Genomför en visitation som består av att kontrollera hundens öron, tänder, nos, känner på rygg, svans, fram och bakben och kontrollerar tassar.
- **Markeringskontroll:** Startar 10 meter framför platsen i motvind, där en figurant är gömd i ett rör med lock eller i en låda. Gömslet ska ligga utanför sökområdet och måste synas klart och tydligt, och utpekas för föraren. På provledarens order sänds hunden till gömstället. När hunden har markerat, får föraren på uppmaning gå fram till hunden. Föraren frilägger figuranten och släpper fram hunden till figuranten. *Öppningen bör om möjligt vara i marknivå.*
- **Transporter med lös hund:** Under provet ska hunden föras lös mellan stationsmomenten. Transporterna ska ske kontrollerat.
- **Hantering:** Lyft av egen hund cirka 1,40 meter högt, även föraren ska klättra in. Föraren klättrar ner och bär hunden 10 meter och lämnar över den till för hunden okänd person som bär hunden ytterligare 10 meter och sätter ner den.
- **Distraction hundar:-** Ett mindre, plant utrymme som ska symbolisera till exempel hiss eller lastbilsflak, cirka 2 x 4 meter till ytan med väggar. Hund och förare, 5-6 ekipage samlas. Hundarna ska sitta/ligga eller ekipaget ska vara passivt och befinna sig på platsen cirka 3 minuter.
- **Sök i mörkt utrymme.** Hundens förmåga att arbeta i mörker kontrolleras. En person finns i rummet. Eventuell miljöberördhet och markering i mörker bedöms.
- **Sök i koppel:** Sker i två delar. Vindmarkering: Avspärrningsavstånd från objekt minst 10 x10 meter. Ett område med dold figurant, - ej hög, - ej djup. När hunden vindmarkerar ska föraren tydligt peka ut riktning efter att ha tagit kontakt med domaren. Markering i koppel: Efter genomförd vindmarkering följs markeringen upp med markering i koppel.
- **Hög figurant** ska placeras så att hunden inte kan komma upp till figuranten. Hunden ska kunna röra sig runt platsen.

Därefter vila, samt

- **Passivitet:** Momentet genomförs som första del i ett sök. Föraren binder upp och lämnar hunden för att bli visad område, alt få förutsättningen/ avge taktik och upplägg för provledare/domare. Hunden är uppbunden i 3 minuter och bedöms som tidigare.
- **Ruinsök del 1:** Ruinfält 600 – 800 m2 uppdelat på mark- eller våningsnivåer. Söktid: max 15 minuter. Två figuranter gömda (hunden ska ej ha möjlighet till syn- eller beröringskontakt). Störning: motorljud, hammarslag, trummande etcetera.. Före och under hundens arbete ska en eller flera personer gå kors och tvärs i området. Figuranternas gömställen ska ligga minst 10 meter från varandra. Figuranterna ska 15 minuter före hundens påsläpp ha intagit sina platser utom synhåll för hund och hundförare. Gömställen kan alltid användas igen, gömställen från föregående hunds arbete som inte används nu ska lämnas öppna. Före sökarbetet ska hundföraren meddela domaren hur hunden markerar, med skall eller rulle. Hundföraren får ej beträda ruinfältet förrän domaren beordrar detta.

Anvisningar:

Hundföraren väntar tillsammans med sin hund utom synhåll till dess han uppropas. Hundföraren väljer utgångspunkten för hunden själv, men inte den sida där figuranterna gick in i området. Vindriktningen ska beaktas. Hunden ska avsöka området efter hundförarens dirigering. Detta för att pröva hundens arbetsintensitet och styrbarhet. Hunden ska på ett tydligt sätt markera figuranten, tills hundföraren kommit fram. Under markering eller påvisning är varje understöd från hundföraren och/eller figurant förbjudet. Den skallmarkerande hunden får inte avlägsna sig mer än 2 meter från fyndplatsen. Hundföraren ska tydligt peka ut figurantplatsen eller vittringsstället. Vid markering med rulle ska hunden föra hundföraren direkt till fyndplatsen. Hundföraren måste anmäla markeringen till domaren och får först efter domarens anvisning gå till sin hund. **Funna figuranter ligger kvar under provmomentet.** På order av domaren fortsätter sökarbetet. Hundföraren sänder hunden och går ut ur sökområdet. Sändandet kan ske från fyndplatsen eller sökarens sida. Denna del av sökarbetet avslutas av domaren.

- **Fortsatt ruinsök:** Den sammanlagda söktiden ska pågå ca 30 minuter. Hunden bör visa intensivt intresse vid vittringsställen och ska ha säkerhet i markeringarna. Avståndsmarkering med figuranter på minst 2,5 m horisontellt eller vertikalt. Figurantplatserna ska vara av varierande karaktär (exempelvis höga, djupa, dolda och öppna.) Fastställande av figurantplatser sker av domarna. Platserna kan varieras under dagen. Använda legor ska lämnas öppna.

För godkännande

Revidering av bedömning av förarens fysiska förmåga, det vill säga att ta sig fram vid instabilt underlag och hantering och lyft av sin hund samt det taktiska kunnandet. Taktik ska redovisas innan prov och efter att provdelen avslutats. Bedömning utifrån förarens sätt att resonera om upplägget samt förmåga att ändra taktik vid behov.

Efter avslutat prov avgör domarna ekipagets lämplighet utifrån en helhetsbedömning under hela provet. Ekipage som blir underkänt får göra ett omprov om domarna så anser (ska motiveras). Domarna/bedömarna ska enas om godkänd/icke godkänd, och därutöver självständigt föra protokoll.

Rekommendation

Ytterligare bedömningsunderlag kan vid tveksamma fall diskuteras med t.ex. ekipagets instruktör. Instruktören (eller dess ombud) bör följa egna ekipage under provet.

Uppträdande hos figurant

Det är hundens uppträdande mot figurant när den fått kontakt som ska bedömas. Hundens vilja att ta sig fram till figurant ska premieras.

Hund som biter, drar i kläder efter att den fått kontakt, bedöms som oacceptabelt. Här ska domaren bedöma om det är av misstag eller om hunden faktiskt uppträder hotfullt. Kryss i ruta 1 i protokollet ska kommenteras och domaren ska ta ställning till hur det ska följas upp.

Figurantplatser

Dolda legor ska vara oåtkomliga för hunden och alltså inte byggas av material som till exempel presenning, liggunderlag som hunden kan forcera, gräva sig in genom.

Vid öppna legor ska någon del av figuranten synas, alternativt legan vara så att hunden kan ta sig fram/in och ta kontakt utan att gräva sig igenom exempelvis en presenning.

Certifikatprov för Räddningshund (CP)

(Dessa anvisningar kan komma att ändras beroende på myndighetsbeslut.)
Certifikatprov **ska** göras inom 18 mån från godkänt inträdesprov.

Krav för deltagande

Instruktör kontrollerar och bekräftar nedanstående uppgifter innan provstart

- Föraren ska ha uppnått en ålder av minst 18 år vid provtillfället.
- Föraren ska vara medlem i Svenska Brukshundklubben (SBK).
  - Föraren ska vara fullt frisk samt i god fysisk och psykisk kondition, ej sjukpensionär eller uppbära sjukersättning. Om regelbunden medicinering behöver eventuellt medicinsk koordinator på MSB konsulteras för bedömning av lämplighet för uppdraget. Samråd ska ske med Centrala Räddningshundgruppen i fall där tveksamhet råder.
- Föraren ska ha intyg över genomförd utbildning minst tre timmars hundsjukvård/första hjälpen hund.
- Föraren ska ha intyg över genomförd utbildning minst sex timmars L-ABCDE, första hjälpen människa.
- Om fystest genomförts med ej godkänt resultat till delprov 2, måste visas upp med godkänt resultat till Certifikatprovet. Utförande se bilaga
- Ekipaget ska ha tränat i tillräcklig omfattning i samband med brand och rök.
- Ekipaget ska ha genomfört lydnadsprov för räddningshundar med godkänt resultat
- Hunden ska vid provtillfället ha en ålder av minst 18 månader men får inte ha fyllt 5 år.
- Hunden ska ha genomfört godkänt Delprov 2.
- Föraren ska ha intyg över genomförd orienteringsutbildning, karta och kompass, minst fem km terräng med korrekta fynd av kontroller. Orienteringsprovet kan göras vid separat tillfälle, före provet. Ca 5 km med 8–10 kontroller (med stämplor eller personal). Flera kontroller måste vara belägna så att kompassriktning måste tas ut
- Föraren ska ha deltagit som funktionär vid minst en MRT (Mission Readiness Test) för att få en helhetsbild av kommande uppdrag.

Allmänna anvisningar

Certifikatprovet får endast genomföras på av SBK godkända områden. Centrala Räddningshundgruppen ansvarar för detta med hjälp av domarna i distriktet. Provet ska arrangeras på plats som inte är väl bekant för ekipaget. Arrangören svarar för att förhållandena medger tillräcklig svårighetsgrad. Provets upplägg ska vara klart på provdagen av ansvarig provledare. Ett domarlag bör innehålla 8-10 hundar. Hälften kallas på morgonen och hälften till lunch. Domarna ansvarar för att provets upplägg gör det möjligt att bedöma alla moment i protokollet.

Användning av godis och leksak får endast ske under prov när domaren gett klartecken/godkänt att föraren får belöna, till exempel efter att figurantplats pekats ut. Belöning får ske på ett sådant sätt att det inte påverkar efterföljande hund. Godis och leksak ska efter sådan överenskommelse ges direkt till hunden och inte komma i kontakt med underlag och material vid figurantplatsen. Domare ska informera innan provet vad som gäller så risk för missförstånd under provet undviks. Domaren kan avgöra när belöning eventuellt ska uteslutas, till exempel av bedömningstekniska skäl.

Funktionärer

Provet ska genomföras och bedömas av två domare/bedömare. Dessa tillsätts av Centrala Räddningshundgruppen. Arrangören tillsätter godkänd provledare. Arrangören kan ålägga deltagarna att medföra figurant. Figuranter ska om möjligt vara okända för hundarna.

Sök i rasmiljö, ruinsök

Hunden ska arbeta utan halsband eller tjänstetecken i ruinsök. Undantag vid ruinsök på icke inhägnade områden tiden 1 mars - 20 aug ska tjänstetecken användas. Rullhund har särskilt halsband för rullen. Rullens halsband och eventuellt tjänstetecken ska ha särskild Utlösningsanordning, grönt spänne. Kontrolleras av domare.

Markeringar

Tillåtna markeringssätt är skallmarkering eller rullmarkering. Om rullhunden ska göra påvisning kopplad eller lös avgörs av föraren. Vid lös påvisning får dock hunden aldrig komma utom synhåll för föraren.

Hunden ska markera utan påverkan från föraren, varvid föraren tydligt ska peka ut för domarna var figuranten finns. Ekipaget ska fullfölja vid varje markering dvs. rullhunden ska göra påvis och skallhunden ska avhämtas vid figurantplatsen. Domarna ska omedelbart meddela föraren om markeringen är rätt eller fel (felmarkering).

Provets genomförande

Provet består av flera delmoment. Ekipaget provas i:

Punktuppgifter:

- **Visitation:** En för hunden obekant person tar ut hunden ur bilen eller från uppbindning och beger sig till plats där föraren inte är synlig. Genomför en visitation som består av att kontrollera hundens öron, tänder, nos, känner på rygg, svans, fram och bakben och kontrollerar tassar.
- **Markeringskontroll:** Startar 10 meter framför platsen i motvind, där en figurant är gömd i ett rör med lock eller i en låda. Gömslet ska ligga utanför sökområdet och måste synas klart och tydligt, och utpekas för föraren. På provledarens order sänds hunden till gömstället. När hunden har markerat, får föraren på uppmaning gå fram till hunden. Föraren frilägger figuranten och släpper fram hunden till figuranten. Figuranten tar social kontakt med hunden när hunden kommer fram.
Öppningen bör om möjligt vara i marknivå.
- **Transporter med lös hund:** Under provet ska hunden föras lös mellan stationsmomenten. Transporterna ska ske kontrollerat.
- **Hantering:** Lyft av egen hund ca 1,40 meter högt, även föraren ska klättra in. Föraren klättrar ner och bär hunden 10 meter och lämnar över den till för hunden okänd person som bär hunden ytterligare 10 meter och sätter ner den.
  - **Distraction hundar:** Ett mindre, plant utrymme som ska symbolisera till exempel en hiss eller ett lastbilsflak, cirka 2 x 4 meter till ytan med väggar. Hund och förare, 5-6 ekipage samlas, hundarna ska sitta/ligga eller ekipaget ska vara passiva och befinna sig på platsen cirka 3 minuter.
- **Sök i mörkt utrymme.** Hundens förmåga att arbeta i mörker kontrolleras. En person finns i rummet. Eventuell miljöberördhet och markering i mörker bedöms.
- **Sök i koppel:** Sker i två delar. Vindmarkering: Avspärrningsavstånd från objekt minst 10 x10 meter. Ett område med dold figurant, - ej hög, - ej djup. När hunden vindmarkerar ska föraren tydligt peka ut riktning efter att ha tagit kontakt med domaren.
- **Markering i koppel:** Efter genomförd vindmarkering följs markeringen upp med markering i koppel.
- **Hög figurant** ska placeras så att hunden inte kan komma upp till figuranten. Hunden ska kunna röra sig runt platsen.

Därefter vila, samt

- **Passivitet:** Momentet genomförs som första del i ett sök. Föraren binder upp och lämnar hunden för att bli visad område, alt få förutsättningen/ avge taktik och upplägg för provledare/domare. Hunden är uppbounden i 3 minuter och bedöms som tidigare.
- **Ruinsök del 1:** Ruinfält 600 – 800 m2 uppdelat på mark- eller våningsnivåer. Söktid: max 15 minuter. Två figuranter gömda (hunden ska ej ha möjlighet till syn- eller beröringskontakt). Störning: motorljud, hammarslag, trummande etcetera. Före och under hundens arbete ska en eller flera personer gå kors och tvärs i området.
Figuranternas gömställen ska ligga minst 10 meter från varandra. Figuranterna ska 15 minuter före hundens påsläpp ha intagit sina platser utom synhåll för hund och hundförare. Gömställen kan alltid användas igen, gömställen från föregående hunds arbete som inte används nu ska lämnas öppna. Före sökarbetet ska hundföraren meddela domaren hur hunden markerar, med skall eller rulle. Hundföraren får ej beträda ruinfältet förrän domaren beordrar detta.

Anvisningar:

Hundföraren väntar tillsammans med sin hund utom synhåll till dess han utropas.

Hundföraren väljer utgångspunkten för hunden själv, men inte den sida där figuranterna gick in i området. Vindriktningen ska beaktas. Hunden ska avsöka området efter hundförarens dirigerings. Detta för att pröva hundens arbetsintensitet och styrbarhet.

Hunden ska på ett tydligt sätt markera figuranten, tills hundföraren kommit fram. Under markering eller påvisning är varje understöd från hundföraren och/eller figurant förbjudet. Den skallmarkerande hunden får inte avlägsna sig mer än 2 meter från fyndplatsen. Hundföraren ska tydligt peka ut figurantplatsen eller vittringsstället. Vid markering med rulle ska hunden föra sin förare direkt till fyndplatsen. Hundföraren måste anmäla markeringen till domaren och får först efter domarens anvisning gå till sin hund. **Funna figuranter ligger kvar under provmomentet.**

På order av domaren fortsätter sökarbetet. Hundföraren sänder hunden och går ut ur sökområdet. Sändandet kan ske från fyndplatsen eller sökområdets sida. Denna del av sökarbetet avslutas av domaren.

• **Fortsatt ruinsök:** Den sammanlagda söktiden ska pågå ca 30 minuter.

Hunden bör visa intensivt intresse vid vittringsställen och ska ha säkerhet i markeringarna.

Avståndsmarkering med figuranter på minst 2,5 meter horisontellt eller vertikalt.

Figurantplatserna ska vara av varierande karaktär (exempelvis höga, djupa, dolda och öppna.)

Fastställande av figurantplatser sker av domarna. Platserna kan varieras under dagen. Använda legor ska lämnas öppna.

För godkännande

Revidering av bedömning av förarens fysiska förmåga, dvs. ta sig fram vid instabilt underlag och hantering och lyft av sin hund samt det taktiska kunnandet. Taktik ska redovisas innan prov och efter att provdelen avslutats. Bedömning utifrån förarens sätt att resonera om upplägget samt förmåga att ändra taktik vid behov.

Efter avslutat Certifikatprov avgör domarna ekipagets lämplighet utifrån en helhetsbedömning under provet. Ekipage som blir underkänt får göra omprov om domarna så anser.

Domarna/bedömarna ska enas om godkänd/icke godkänd och därutöver självständigt föra protokoll.

Båda protokollen ska sändas in med redovisningen av provet.

Rekommendation

Ytterligare bedömningsunderlag kan vid tveksamma fall diskuteras med t.ex. ekipagets instruktör. Instruktören (eller dess ombud) bör följa egna ekipage under provet.

Protest och besvär

a) Förare som anser sig ha behandlats orättvist kan söka rättelse genom att avge protest till domare/bedömare eller den domare som fungerar som överdomare. Protest får inte avse domslut utan endast tekniskt fel. Protest ska vara skriftlig och avlämnas till arrangören senast en halvtimme efter att provet slutförts för dagen i aktuell klass. Protesten ska avgöras innan provet är slut för dagen. Avslagen protest ska skriftligen motiveras.

b) Klagande som inte är nöjd med bedömare/överdomarens beslut kan besvära sig hos SBK Förbundsstyrelse (FS). Besvär ska skriftligen vara FS tillhanda senast en vecka efter provet.

Uppträdande hos figurant

Det är hundens uppträdande mot figurant när den fått kontakt som ska bedömas. Hundens vilja att ta sig fram till figurant ska premieras.

Hund som biter, drar i

kläder efter att den fått kontakt, bedöms som oacceptabelt. Här ska domaren bedöma om det är av misstag eller om hunden faktiskt uppträder hotfullt. Kryss i ruta 1 i protokollet ska kommenteras och domaren ska ta ställning till hur det ska följas upp.

Figurantplatser

Dolda legor ska vara oåtkomliga för hunden och alltså inte byggas av material som till exempel presenning, liggunderlag som hunden kan forcera, gräva sig in genom.

Vid öppna legor ska någon del av figuranten synas, alternativt legan vara så att hunden kan ta sig fram/in och ta kontakt utan att gräva sig igenom exempelvis en presenning.

Tjänstehund Räddningshund

Hund som genomfört godkänt Certifikatprov för Räddningshund tilldelas Tjänstehundcertifikat Räddningshund.

Från SBK:s förbundskansli erhåller ägaren diplom, graverad jetong, samt räddningshundmärke och dekal.

Funktionskontroll Räddningshund (FK)

FK ska genomföras minst en gång per kalenderår. Godkänd MRT gäller som godkänd FK. Godkänd RHFU gäller också som godkänd FK.

Syfte

Syftet med funktionskontrollen (FK) är att kontinuerligt säkerställa att tillräckligt god kompetens finns.

Allmänna anvisningar

FK bör endast genomföras med minst 5 deltagare.

Lång tids belastning (heldag om minst 8 timmar) är ett krav oavsett upplägg, gärna ihop med annan aktivitet. Huvudvikten vid bedömning ska vara ruinsök och ytsök.

Under hela dagen bör transporter minimeras. Vid nödvändiga transporter byter man hund, så hunden ej sitter i den egna bilen. Mat ska föraren själv ha med sig och äta vid lämpligt tillfälle.

Användning av godis och leksak får endast ske under prov när domaren gett klartecken/godkänt att föraren får belöna, till exempel efter att figurantplats pekats ut.

Belöning får ske på ett sådant sätt att det inte påverkar efterföljande hund. Godis och leksak ska efter sådan överenskommelse ges direkt till hunden och inte komma i kontakt med underlag och material vid figurantplatsen. Domare ska informera innan provet vad som gäller så risk för missförstånd under provet undviks. Domaren kan avgöra när belöning eventuellt ska uteslutas, till exempel av bedömningstekniska skäl.

FK planeras, budgeteras och samordnas av respektive distrikt, som därefter avgör om det ska vara lokalklubbar och/eller distrikt som arrangerar. Gärna i samarbete med andra distrikt. Arrangör av FK kan endast vara distrikt eller lokalklubb.

Klubb eller distrikt avgör hur mycket av ersättningen som ska tillfalla hundägaren.

Giltighetstid

Ekipaget blir tillfälligt avställd vid ej godkänd FK, eller vid en utebliven FK. Ekipaget blir "påställt" igen genom att genomföra en ny godkänd funktionskontroll.

Definitivt avställd om man inte genomfört godkänd FK på två år.

Hund som inte bedömts godkänd, ställs omedelbart av från listan över ekipage som kan kallas till insats. (Det är inte tillåtet att ta med ekipage på insats som inte genomfört godkänd FK.)

Funktionärer

FK bedöms av 2 domare eller bedömare. Domare/bedömare och provledare tillsätts av Central Räddningshundgruppen.

Sök i rasmiljö, ruinsök

Hunden ska arbeta utan halsband eller tjänstetecken i ruinsök, undantag vid ruinsök på icke inhägnade områden tiden 1 mars - 20 augusti då tjänstetecken ska användas.

Rullhund har särskilt halsband för rullen. Rullens halsband och eventuellt tjänstetecken ska ha utlösningssanordning, grönt spänne. Utlösningssanordning kontrolleras av domare.

Provets genomförande

Provet består av flera delmoment.

Ekipaget ska vara igång minst 8 timmar.

FK ska ha en prägel av MRT, därför ska deltagarna ges ett konkret uppdrag vid varje sökstation. Inför en sökuppgift ska föraren få en grov information och sedan göra en intervju för att kunna avgöra lämplig söktaktik. Säkerheten ska också beaktas.

Taktiken redovisas före och efter sökuppgifter. Bedömning utifrån förarens sätt att resonera om upplägget samt förmåga att ändra taktik vid behov.

Arrangör kan genomföra upplägg av varierande karaktär för att "bredda" kunskaperna hos både hund och förare. Villkoret är att bedömare kan bedöma det som enligt protokollet ska bedömas.

Protokoll från föregående FK ska finnas tillgängligt för bedömarna genom arrangörens försorg, vilket innebär att deltagare vid anmälan måste bifoga kopia av protokoll från föregående FK.

Börja dagen med en liten kontrollövning så domaren kan se hundens agerande och markering utvilad.

Förmiddagen: Gruppsök, ruinsök, industrisök, eftersök (skogen). Orientering/sjukvård/ övrigt läggs in i dessa moment. Därefter passivitet, koppelsök, mörker, buller.

Eftermiddagen: Enskilt ytsök samt ruinsök. I ruinsöket är det viktigt att hunden kan jobba självständigt. Föraren ska kunna skicka in hunden i område, där den självständigt söker av.

Punktuppgifter:

- **Passivitet:** Alla hundar binds upp. Förarna går utom synhåll för hunden, till exempel medan provledaren visar sökområdet för dem. Domare observerar hunden under 3 minuter. I bedömningen tas också hänsyn till uppträdandet under hela provet.
- **Sök i koppel:** Sker i två delar. Vindmarkering: Avspärrningsavstånd från objekt minst 10 x10 meter. Ett område med dold figurant, - ej hög, - ej djup. När hunden vindmarkerar ska föraren tydligt peka ut riktning efter att ha tagit kontakt med domaren.
- **Markering i koppel:** Efter genomförd vindmarkering följs markeringen upp med markering i koppel.
- **Sök i mörkt utrymme:** Hundens förmåga att arbeta i mörker kontrolleras. En person, domaren befinner sig i rummet. Eventuell miljöberördhet och markering i mörker bedöms.
- **Enskilt ruinsök:** Figurantplatserna ska vara av varierande karaktär (ex höga, djupa, dolda och öppna.) Fastställande av figurantplatser sker av domarna. Platserna kan varieras under provdagen. Använda legor ska lämnas öppna. Avståndsmarkering med figurant på minst 2,5 meter horisontellt eller vertikalt.

För godkännande

Hunden:

- Hunden ska visa intensivt intresse vid vittringsställen och ska ha säkerhet i markeringarna.
- Röra sig med lätthet över rasmassor och visa hög motivation att söka och hitta.
- Kunna arbeta självständigt.
- Följa förarens dirigerings och kontroll.

Föraren:

- Kunna göra en adekvat intervju för att avgöra lämplig sökstrategi.
- Bedöma sökområdet och planera sökandet.
- Dirigerar hundens arbete och ha kontroll på var den är.
- Kunna läsa och förstå sin hund, och kunna förmedla det till bedömaren.
- Kunna korrekt peka ut vittringsstället.
- Ha kontroll över hunden (t.ex. kunna sända den i en ny riktning eller kalla in den, eller beordra ett "nödstop" för fokusering eller säkerhet).
- Informera bedömaren när hunden markerar.
- Få tillstånd av bedömaren att gå till sin hund och exakt peka ut vittringsstället.
- Ta god vård om sin hunds säkerhet och välbefinnande.

Övrigt:

- Ekipaget ska genomföra alla sökuppdrag och hitta minst 70% av utplacerade figuranter (dvs missa högst 2 vid 6-8 figuranter, högst 3 vid 9-11 figuranter och högst 4 vid 12-15 figuranter).
  - Antal tillåtna felmarkeringar: Högst 1 vid upp till 15 figuranter.
- Efter avslutat prov avgör domarna ekipagets lämplighet utifrån en helhetsbedömning under hela provet. Domarna/bedömarna ska enas om godkänd/icke godkänd, och därutöver självständigt föra protokoll.

Uppträdande hos figurant

Det är hundens uppträdande mot figurant när den fått kontakt som ska bedömas. Hundens vilja att ta sig fram till figurant ska premieras.

Hund som biter, drar i kläder efter att den fått kontakt, bedöms som oacceptabelt. Här ska domaren bedöma om det är av misstag eller om hunden faktiskt uppträder hotfullt. Kryss i ruta 1 i protokollet ska kommenteras och domaren ska ta ställning till hur det ska följas upp.

Figurantplatser

Dolda legor ska vara oåtkomliga för hunden och alltså inte byggas av material som till exempel presenning, liggunderlag som hunden kan forcera, gräva sig in genom.

Vid öppna legor ska någon del av figuranten synas, alternativt legan vara så att hunden kan ta sig fram/in och ta kontakt utan att gräva sig igenom exempelvis en presenning.